

SUURI VEROPÄIVÄ

KESKUSKAUPPAKAMARIN SUURI VEROPÄIVÄ 29.9.2022

SEMINAARIAINEISTO

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN MAASTAPOISTUMISVEROTUS JA TALOUDELLISEN TYÖNANTAJAN SÄÄNTELY

Seuraavassa tarkastellaan Suomessa säädettäväksi suunniteltua maastapoistumisverotusta ja taloudellisen työnantajan sääntelyä. Suunniteltuja lainsäädännön muutoksia yhdistää se, että niiden tavoitteena on Suomen verotusvallan laajentaminen ja turvaaminen laventamalla tulon veronalaisuutta.

Maastapoistumisverotuksen tarkastelu perustuu 12.8.2022 lausunnoille lähetettyyn luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousutulon johdosta määrättävän veron käyttöönottamiseksi, VN/34178/2021.¹ Tarkastelu rajoittuu kuitenkin vain joihinkin esityksen kohtiin. Maastapoistumisveroon viitataan jäljempänä esitysluonnoksen mukaisesti arvonnousuverona tai arvonnousutulon verona. Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Valtiovarainministeriön hankerekisterin mukaan hallituksen esitys on tarkoitus antaa viikolla 42/2022.

Taloudellisen työnantajan tarkastelu perustuu lainsäädännön arviointineuvoston lausuttavana olleeseen hallituksen esityksen luonnokseen 23.6.2022.² Artikkelissa tarkastelu rajataan vain eräisiin taloudellisen työnantajan sääntelyn kohtiin, kuten taloudellisen työnantajan käsitteen yleiseen kuvaukseen, lainsäädännön rakenteeseen, taloudellisen ja ulkomaisen työnantajan määritelmiin, lyhytaikaisen työskentelyn verovapauteen ja rajoitetusti verovelvollisen ennakoperintärekisteröintiin tehtävään muutokseen. Tarkastelun ulkopuolelle jätetään muun muassa menettelyyn sekä työnantajan ilmoitusvelvollisuuteen liittyvät säännökset. Hallituksen esitys taloudellisen työnantajan lainsäädännöstä valtiovarainministeriön hankerekisterissä olevan tiedon mukaan tarkoitus antaa viikolla alkuaan 37/2022. Tätä artikkelia kirjoitettaessa hakerekisteriin on kuitenkin muutettu esityksen antamisajan kohdaksi viikko 38/2022.

1 Ks. luonnoksesta tarkemmin VM188:00/2021 osoitteesta <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM188:00/2021>. Hankerekisteristä löytyvät esitysluonnoksen lisäksi muun muassa siitä annetut lausunnot. Suuri osa lausunnoista katsoi, että esitystä ei tulisi toteuttaa tai luonnos vaatisi laajaa jatkovalmistelua eikä sitä voitaisi saattaa voimaan ainakaan vuoden 2023 alusta. Kirjoittaja on antanut esitysluonnoksesta lausunnon.

2 Ks. luonnoksesta tarkemmin VM070:00/2020 osoitteesta <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM070:00/2020>. Hankerekisteristä löytyvät myös muun muassa taloudellisen työnantajan sääntelyä koskevat 1.7.2021 ja 28.4.2022 lausuntokierroksilla olleet esitysluonnokset. Kirjoittaja on antanut lausunnot molemmista esitysluonnoksista. Ks. myös Malmgrén, Marianne, Taloudellinen työnantaja verotuksessa, Keskuskauppakamarin Suuri Veropäivä 22.9.2021, s. 13–24, jossa tarkastellaan 1.7.2021 julkaistua esitysluonnosta. Ks. lisäksi Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta taloudellista työnantajaa koskevaksi lainsäädännöksi 29.7.2022 (asianro VN/18976/2022-VNK-2), jossa todettiin mm. seuraavaa: esitysluonnoksen kustannusten ja hyötyjen kuvaus on puutteellinen; tarve lainmuutokselle jää epäselväksi; esitys on vaikeaselkoinen; esitysluonnoksessa ei juuri käsitellä erilaisia vaihtoehtoja tavoitteen saavuttamiseksi; ja esitysluonnosta tulisi selvittää ja konkretisoida.

1 ARVONNOUSUTULON VEROTUS

1.1 Yleistä

Arvonnousutulon verosääntelyn taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman 5. liitteen kohta 1, jonka mukaan selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön säännöksiä, joilla estetään ulkomailla asuvien Suomessa verovelvollisena olleiden henkilöiden omaisuuden myyntiin, lahjoittamiseen ja perintöihin liittyvien verojen välttäminen. Arvonousuveron toteuttaminen verovuoden 2023 alusta kirjattiin myös hallituksen budjettineuvottelujen pöytäkirjaan syksyllä 2021.

Asiasta tehtiin lisäksi vuonna 2020 valtiovarainministeriössä virkатыönä selvitys, jossa päädyttiin siihen, että maastapoistumisveroa ei pitäisi toteuttaa välittömästi, vaan olisi aiheellista seurata, kuinka sääntelyn tarve ja asiaa koskeva kansainvälinen tilanne kehittyvät.³

Luonnoksen mukaan uusiin tuloverolain (1535/1992, TVL) 45 b ja 46 b §:iin sisältyisivät muun muassa seuraavat säännökset:

- verovelvolliset ja verovelvollisuuden realisoivat tekijät,
- arvonnousutulon veronalaisuus ja verovuosi,
- omaisuuden vastikkeellisen luovutuksen tai lahjoittamisen vaikutus arvonnousutulon verovuoteen ja vastikkeellisen luovutuksen vaikutus veronalaisen tulon määrään,
- luettelo arvonnousutulon alaisesta omaisuudesta,
- Suomessa kansallisten säännösten ja verosopimusten mukaiseen asumiseen liittyvät vapautussäännökset, joiden täyttyessä arvonnousutuloa ei veroteta,
- vapautus arvonnousutulon verotuksesta, jos arvonnousutulon alaisten omaisuuserien yhteen laskettu käypä arvon olisi vähemmän kuin 500 000 euroa ja laskennallinen luovutusvoitto vähemmän kuin 100 000 euroa,
- vapautus arvonnousutulon verosta, jos arvonnousutulon alaiset osakkeet ovat elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa (360/1968, EVL) säädettyssä osakevaihdoissa vastikkeeksi saatuja osakkeita,
- omaisuuden arvonnousutulon laskemisesta sekä arvonnousutulon oikaisusta tietyissä tilanteissa.

Sääntelyssä on lisäksi määräyksiä laskennallisten luovutustappioiden vähennyskelpoisuudesta ja -keltvottomuudesta sekä ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi muutettaisiin lakia kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta (1552/1995, menetelmälaki) ja verotusmenettelystä annettua lakia (1558/1995, VML).

1.2 Veron luonne – arvonnousuvero vai maastapoistumisvero

Esitysluonnoksen (s. 18) viitataan muiden valtioiden verolainsäädäntöön, joilla ”pyritään turvaamaan se, että maastamuuttotilanteissa valtiolla on *verotusoikeus siihen henkilön omistamien varojen arvonnousun osaan, joka on kertynyt luonnollisen henkilön asuessa kyseisessä valtiossa*, vaikka varoja ei olisi tosiasiallisesti luovutettu.”⁴ Lisäksi esitysluonnoksessa (s. 18) todetaan seuraavaa (alleiviivaus

3 Ks. Selvitys luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverosta, Suomessa asumisaikana kertyneen omaisuuden realisoitumattoman arvonnousun verotus maastamuuttotilanteessa (Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:9).

4 Alleiviivaus lisätty.

lisätty): ”Luonnollisten henkilöiden omaisuuden arvonnousun perusteella maksettavan veron sisällyttäminen kansalliseen lainsäädäntöön johtaisi siihen, että *Suomi voisi verottaa Suomessa asumisen aikana kertynyttä omaisuuden arvonnousua*, vaikka henkilö siirtäisi verotuksellisen asuinpaikkansa toiseen valtioon ja omaisuuden luovutus tapahtuisi tämän jälkeen.” Molemmassa esitysluonnoksen kohdissa lähtökohtana on siis Suomessa asumisen aikana syntyneen arvonnousun verottaminen.

Vaikuttaa kuitenkin siltä, että esitysluonnoksessa tavoite Suomessa kertyneen arvonnousun verottamisesta ei toteudu siitä syystä, että luovutushinnasta vähennettäisiin lähtökohtaisesti omaisuuden hankintameno. Sääntely merkitsisi ehdotetussa muodossaan, että Suomessa yleisesti verovelvolliseksi muuttuneen henkilön ennen Suomeen siirtymistä hankitun omaisuuden arvonnousu verotettaisiin Suomessa, kun hän myöhemmin muuttaa Suomesta ja tulee täällä rajoitetusti verovelvolliseksi tai verosopimuksen mukaan toisessa valtiossa asuviksi. Esitysluonnoksen mukaisessa sääntelyssä henkilöä voitaisiin tällöin verottaa myös ennen Suomeen siirtymistä syntyneestä arvonnoususta eikä vain täällä kertyneestä arvonnoususta.

Esityksessä näyttää siis olevan kyse maastapoistumisverosta eikä arvonnousuverosta. Esitystä olisi yllä mainitun esityksen tavoitteen ja lakiluonnoksen välisen ristiriidan poistamiseksi muutettava esimerkiksi siten, että verovelvollinen saisi vähentää verotettavan omaisuuden arvosta omaisuuden arvioidun käyvän arvon (todennäköinen luovutushinta) silloin, kun henkilöstä on tullut Suomessa yleisesti verovelvollinen. Omaisuuden käypää arvoa yleisen verovelvollisuuden alkaessa olisi sovellettava arvonnousutulon laskennassa hankintamenoa ainakin silloin, kun se on korkeampi kuin omaisuuden todellinen hankintameno tai hankintameno-olettama.

1.3 Verovelvollisuus, verotushetki ja verokanta

Omaisuuden arvonnousutulon verotuksessa verovelvollisia (verosubjekti) olisivat luonnolliset henkilöt, jotka muuttuisivat yleisesti verovelvollisesta rajoitetusti verovelvolliseksi tai joiden verosopimuksen mukaiseksi asuinvaltioksi tulisi muu valtio kuin Suomi. Ajatus lienee, että verovelvollisuuden laukaisee edellä mainituista se tapahtuma, joka toteutuu ensin.

Omaisuuden arvonnousutulo luettaisiin Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi. Tulo luettaisiin kuitenkin verovelvollisen vaatimuksesta sen verovuoden tuloksi, jona omaisuutta luovutetaan vastikkeellisesti tai lahjana.⁵ Arvonnousutulo ei ole veronalaista luovutusvuonna, jos luovutus tapahtuu kahdeksantena verovuotena muuttovuoden jälkeen tai myöhemmin. Verohallinto voi vaatia vakuutta veron maksun turvaamiseksi, mikäli arvonnousutulon verotusta on lykätty (VML 50 b §). Lykkäyksellä tarkoitettaneen verovelvollisen vaatimusta, jossa tulo verotetaan luovutusvuonna. Vakuutta voidaan vaatia lykkäystilanteessa, jos verovelvollinen muuttaa muuhun valtioon kuin toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai sellaiseen Euroopan talousalueella sijaitsevaan valtioon, joka on tehnyt verovelvollisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin kanssa keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskevan sopimuksen, joka vastaa keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnästä annetussa neuvoston direktiivissä 2010/24/EU säädettyä keskinäistä virka-apua. Lisäksi vakuuden vaatiminen edellyttää, että on osoitettavissa tosiasiallinen riski verojen jäämisestä perimättä.

Omaisuuden arvonnousun perusteella verotettava tulo olisi pääomatuloa ja siihen sovellettaisiin pää-

5 Lahjan pitäminen luovutuksena voi merkitä, että arvonnousutulon lisäksi lahjasta peritään lahjavero. Perintö- ja lahjaverolain (378/1940, PerVL) mukaan lahjavero peritään, jos joko lahjanantaja tai -saaja on Suomessa asuva, kyse on Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta tai yhteisön osakkeista tai osuuksista, jonka varoista enemmän kuin 50 prosenttia muodostuu Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta.

omatulojen verokantaa. Vero määrätään TVL 45 b §:ssä tarkoitetun laskennallisen luovutusvoiton 100 000 euron ylittäviltä osin. Euromääräistä rajaa tarkasteltaneen TVL 45 b §:n muotoilun perusteella suhteessa arvonnousutulon alaisen omaisuuden yhteenlaskettuun laskennalliseen luovutusvoittoon.

1.4 Arvonnousutulon alainen omaisuus

Arvonnousutulona verotettavaa omaisuutta on lähinnä kotimainen tai ulkomainen irtain omaisuus, joka luettelaa ehdotetun TVL 45 b §:n 2 momentissa seuraavasti:

- 1) verovelvollisen välittömässä omistuksessa olevat suomalaisen osakeyhtiön osakkeet, muun yhteisön vastaavat osuudet, elinkeinoyhtymien osuudet sekä tällaisesta oikeudesta annetut talletustodistukset sekä niihin rinnastuvien ulkomaisten yhtiöiden osakkeet, muiden ulkomaisten yhteisöjen vastaavat osuudet, elinkeinoyhtymien osuudet sekä tällaisesta oikeudesta annetut talletustodistukset;
- 2) verovelvollisen välillisessä omistuksessa olevat, edellä 1 kohdassa tarkoitettu osakkeet, osuudet tai talletustodistukset, jos verovelvollinen yksin tai yhdessä verovelvolliseen etuyhteydessä olevien yhtiöiden ja luonnollisten henkilöiden kanssa omistaa yli puolet edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhtiöiden pääomasta tai jos verovelvollisella yksin tai yhdessä verovelvolliseen etuyhteydessä olevien yhtiöiden tai luonnollisten henkilöiden kanssa on yli puolet edellä 1 kohdassa tarkoitettujen osakkeiden, osuuksien tai talletustodistusten tuottamasta äänimäärästä;
- 3) kotimaisen tai ulkomaisen sijoitusrahaston sijoitusrahasto-osuudet tai siihen rinnastuvien yhteissijoitusyrityksen osuudet;
- 4) kotimaiset tai ulkomaalaiset joukkovelkakirjat tai muut vaihdantakelpoiset velkasi-toumukset sekä tällaisesta oikeudesta annetut talletustodistukset;
- 5) sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:n 3–7 ja 9 kohdassa tarkoitettut optiot, termiinit ja muut johdannaisopimukset;
- 6) muu vaihdantakelpoinen ja yleiseen liikkeeseen useiden saman sisältöisistä oikeuksista annettujen arvopaperien kanssa saatettu arvopaperi, jotka oikeuttavat hankkimaan tai myymään edellä 1–4 kohdassa tarkoitetun arvopaperin, taikka arvopaperi, jonka perusteella voi saada arvopaperin, valuutan, koron tai tuoton, hyödykkeen taikka muun indeksin tai arvon perusteella määräytyvän käteissuorituksen;
- 7) edellä 35 §:ssä tarkoitettut kapitalisaatiosopimukset, säästöhenkivakuutukset sekä elä-kevuutusta koskevia sopimukset; tai
- 8) virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019) 1 §:ssä tarkoitettut virtuaalivaluutat.

Veroa ei määrätä esimerkiksi Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta, asunto-osakkeista tai muun osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkeiden tai osuuksien luovutuksesta, jos osakeyhtiön tai osuuskunnan kokonaisvaroista enemmän kuin 50 prosenttia muodostuu kiinteistöistä. Syynä tähän on se, että tällaisen omaisuuden luovutusvoitosta voidaan verottaa Suomessa kansallisten säännösten mukaan silloin, kun henkilö on Suomessa rajoitetusti verovelvollinen ja yleensä myös tuloverosopimusten mukaan, vaikka henkilö asuisi sopimuksen mukaan toisessa valtiossa.

Veronalaista ei ole myös EVL 52 § 1 momentin mukaisessa osakevaihdossa osakkeiden saaminen (TVL 45 b § 4 mom. 4 k.). Esitysluonnoksen veronalaisessa omaisuudessa ei myöskään mainita osakesääs-

tötiliä ja pitkäaikaissäätämissopimusta, joten niistä ei määrättäne arvonnousutulon veroa. TVL 10 § 11 ja 14 kohtien mukaan pitkäaikaissäätämissopimukseen perustuva tulo ja osakesäästötililtä nostettu tuotto ovat rajoitetusti verovelvollisen Suomesta saamaa tuloa, joten niitä voidaan verottaa kansallisen lainsäädännön mukaan, vaikka saaja olisi täällä rajoitetusti verovelvollinen. Verosopimuksen määräyksen voivat kuitenkin estää verotusoikeuden sen mukaan, mitä sopimuksen tulotyyppiartikkelaa tuloon sovelletaan.

Lakiehdotuksen 45 b § 2 momentin 1 kohdan sanamuoto on monimutkainen muun muassa siltä osin, kun sääntelyä sovelletaan myös ulkomaiseen omaisuuteen. Lisäksi kohta ”muun yhteisön vastaavat osuudet” jää epäselväksi. Säännöksen sanamuotoa olisi toivottavaa selkeyttää.

Lakiehdotuksen 45 b § 2 momentin 2 kohdan välillinen omistus jää epäselväksi. Säännöksestä saa sen käsityksen, että suoran omistuksen lisäksi verotettavaa olisi esimerkiksi arvonnousutulo yhtiöstä B silloin, kun henkilö omistaa 100 prosenttia osakeyhtiöstä A, joka omistaa 80 prosenttia toisesta yhtiöstä B, josta henkilö omistaa suoraan loput 20 prosenttia. Eivätkö tässä tilanteessa henkilön suorat osakeomistukset 100 prosenttia A osakeyhtiöstä ja 20 prosenttia B yhtiöstä tule verotettavaksi jo säännöksen 1 kohdan mukaan? Lisäksi B yhtiön 80 prosentin omistusosuus sisältyy A osakeyhtiön arvoon. Olisi toivottavaa selkeyttää, mitä tilanteita välillisen omaisuuden määritelmä koskee. Toivottavaa olisi myös, että perusteluissa kuvattaisiin välillistä omistusta esimerkein.

1.5 Arvonnousutulon realisoituminen ja suhde kolmen vuoden sääntöön

Esitysluonnoksen kohdassa 2.1 kuvataan yleisellä tasolla TVL:n säännöksiä yleisestä verovelvollisuudesta. Siinä myös mainitaan TVL 11.1 §:n kolmen vuoden sääntö, jonka mukaan Suomen kansalainen on Suomessa yleisesti verovelvollinen muuttovuonna ja kolmena seuraavana vuotena, jos hän ei voi sitä ennen osoittaa, että hänellä ei ole enää olennaisia siteitä Suomeen.

Lakiehdotuksen 45 b §:ssä ei käytetä termiä rajoitettu verovelvollisuus. Siinä todetaan, että omaisuuden arvonnousu verotetaan pääomatulona, jos ”henkilö Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy asuvaksi muualla kuin Suomessa”. Esitysluonnoksen perusteluissa (esim. s. 20) todetaan, että ”luonnollinen henkilö olisi arvonnousutuloverovelvollinen, jos hänen verotuksellisen kotipaikan osalta tapahtuisi muutos siten, että henkilön verovelvollisuusasema muuttuisi yleisesti verovelvollisesta rajoitetusti verovelvolliseksi tai hänen verosopimuksen mukaiseksi asuinvaltioksi tulisi muu valtio kuin Suomi.” Lakiehdotuksen 45 b § olisi selkeämpi, jos siinä todettaisiin suoraan, että arvonnousutulo on veronalaista, jos henkilö ”tulee Suomessa rajoitetusti verovelvolliseksi” sen sijaan, että lakiesityksessä todetaan ”jos luonnollinen henkilö Suomen kansallisen lainsäädännön --- mukaan siirtyy asuvaksi muualla kuin Suomessa.” Termi ”rajoitettu verovelvollisuus” on määritelty TVL 9 ja 11 §:issä, joten sitä olisi perusteltua käyttää säännöksessä.

Lakiehdotuksen 45 b §:ssä todetaan, että ”arvonnousutulo katsotaan Suomesta pois muuttoa edeltävän päivän verovuoden pääomatuloksi”. TVL 11.1 §:ssä kolmen vuoden säännössä taasen käytetään ilmaisua ”lähtenyt maasta” tarkoitettaessa ajankohtaa, josta kolmen vuoden säännön mukainen laskenta tehdään. On epäselvää, tarkoitetaanko ”pois muuttoa edeltävällä päivällä” fyysistä ulkomaille muuttoa, päivää ennen rajoitetun verovelvollisuuden alkamista vai jotain muuta. Luonnoksessa säännökseen sisällytettyjen ilmaisujen ”siirtyä asuvaksi muualla” ja ”muuttoa edeltävän päivän” suhde erityisesti kolmen vuoden säännön termiin ”lähtenyt maasta” jää epäselväksi.

Esitysluonnosta olisi erittäin tärkeää muuttaa niin, että siinä selvennettäisiin, miten arvonnousuveroa sovelletaan kolmen vuoden säännön tilanteissa ja kerrottaisiin, verotetaanko Suomen kansalaisia,

joihin kolmen vuoden sääntö soveltuu, eri ajanjaksolta kuin niitä Suomen tai ulkomaan kansalaisia, joista tulee Suomessa rajoitetusti verovelvollisia heti, kun he ”lähtevät maasta”.⁶ Kolmen vuoden sääntö tarkoittaa sitä, että henkilö on täällä edelleen yleisesti verovelvollinen eli verovelvollinen Suomesta ja muualta saaduista tuloista ellei tuloverosopimus rajoita Suomen verotusoikeutta. Tuloverosopimus voi rajoittaa yleisesti verovelvollisen tulojen verotusoikeutta Suomessa erityisesti silloin, jos henkilö on tuloverosopimuksen mukaan toisessa valtiossa (ei Suomessa) asuva. Toisaalta tällöin kolmen vuoden säännön suhde esitettyyn arvonnousutulon verotukseen ei ole niin ongelmallinen, koska verovelvollisuuden realisoi myös verosopimuksen mukaisen asuinvaltion siirtyminen Suomesta.

Seuraavassa on pari esimerkkiä tähän liittyvistä tilanteista:

Esimerkki 1

Maija on Suomen kansalainen ja hän on ”lähtenyt” Suomesta tammikuussa 2020. Häneen on sovellettu kolmen vuoden sääntöä eli häntä pidetään Suomessa asuvana vuoden 2023 loppuun asti. Hän on myös verosopimuksen mukaan säilynyt Suomessa asuvana. Onko esitysluonnoksen tarkoitus, että Majalle katsotaan syntyvän verotettavaa arvonnousutuloa vuoden 2023 lopussa ennen kuin hänestä tulee Suomessa rajoitetusti verovelvollinen? Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että Maijaan soveltuu verovuoden 2023 alusta sovellettavaksi suunniteltu arvonnousutulon verosääntely vuonna 2023, vaikka hän on muuttanut fyysisesti Suomesta jo vuonna 2020 eli ennen kuin laki on tullut voimaan ja sovellettavaksi. Tältä osin on epäselvää, mitä TVL 45 b §:n ”muuttoa edeltävän päivän verovuodella” tarkoitetaan. Onko esimerkin tilanteessa kyse fyysisestä muuttovuodesta 2020 vai vuodesta 2023, jolloin Maija tulee Suomessa rajoitetusti verovelvolliseksi? Vuonna 2020 Majalla ei ole ollut tiedossa, että yleisen verovelvollisuuden päättyessä myöhemmin häneen voisi soveltua arvonnousutulon verotus. Toki lakimuutoksen hyväksymisen jälkeen hänellä on velvollisuus olla tietoinen voimassa olevasta lainsäädännöstä.

Mikäli Maijan verosopimuksen mukaiseksi asuinvaltioksi olisi jo vuonna 2022 katsottu esimerkiksi muu kuin Suomi, olisi ratkaistava, voidaanko arvonnousutulosta määrätä vero vielä verovuonna 2023 Majan kansallisen yleisen verovelvollisuuden päättyessä?

Toivottavaa olisi, että hallituksen esityksen perusteluissa todettaisiin selventävästi, että arvonnousutulon veron laukaisee, joko rajoitettu verovelvollisuus tai verosopimuksen mukaisen asuinvaltion vaihtuminen sen mukaan, kumpi niistä toteutuu ensin. Tähän ei pitäisi myöskään vaikuttaa sen, jos toinen verovelvollisuuden laukaisevista tapahtumista toteutuu vasta voimaan tulon ja soveltamisen jälkeen.

Esimerkki 2

Martin on ulkomaan kansalainen ja hän on ”lähtenyt” Suomesta 31.12.2022. Hänestä tulee Suomessa rajoitetusti verovelvollinen maasta muutettaessa, joten arvonnousutulon verotusta ei voida soveltaa häneen, jos laki tulee voimaan ja sovellettavaksi vasta verovuodesta 2023. Jos Martin muuttaisi ulkomaille vuonna 2023 ja hänestä tulisi muuttopäivänä Suomessa rajoitetusti verovelvollinen, häneen voitaisiin soveltaa arvonnousutulon verotusta. Jos luovutus kuitenkin tapahtuisi vasta kahdeksantena vuotena tai sen jälkeen rajoitetun verovelvollisuuden syntymisestä laskettuna, tuloa ei kuitenkaan verotettaisi.⁷ Kahdeksan vuoden määräaika laskettaneen rajoitetusti verovelvollisuuden alkamisesta. Esimerkissä 1 se laskettaneen Majan osalta rajoitetun verovelvollisuuden alkamisesta kolmen vuoden

6 Ks. Selvitys luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverosta, Suomessa asumisaikana kertyneen omaisuuden realisoitumattoman arvonnousun verotus maastamuuttotilanteessa (Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:9) s. 86 ss., jossa on nostettu esille maastapoistumisveron suhde kolmen vuoden sääntöön.

7 Ks. kahdeksan vuoden säännöstä ja sen edellytyksistä seuraavassa kohdassa 1.6.

säännön mukaisesti, vaikka hän on muuttanut ulkomaille jo vuonna 2020.

1.6 Arvonnousutulon verovapaus

Lakiehdotuksen 45 b §:n 1 momentin mukaan ”arvonnousutuloa ei --- lueta tuloksi, jos luovutus tapahtuu viimeistään kahdeksantena verovuonna muuttovuoden jälkeen tai sen jälkeen”. Säännös soveltuu silloin, kun verovelvollinen on pyytänyt lykkäämään arvonnousutulon verotusta omaisuuden luovutusvuodelle. Sanamuoto ei kuitenkaan näytä vastaavan säännöskohtaisia perusteluja (s. 46), jossa todetaan seuraavaa: ”Arvonnousutuloa ei tällöin kuitenkaan lueta tuloksi, jos luovutus tapahtuu kahdeksantena verovuonna muuttovuoden jälkeen tai sen jälkeen”. Tarkoitetaanko säännöksellä sitä, että arvonnousutuloa ei veroteta, jos omaisuus luovutetaan kahdeksantena verovuotena tai tämän verovuoden jälkeen, kun henkilöstä on tullut Suomessa rajoitetusti verovelvollinen tai tuloverosopimuksen mukaan toisessa valtiossa asuva? Säännöksessä pitäisi miettiä, mitä ”muuttovuodella” tarkoitetaan eli onko se vuosi, jona henkilöstä tulee rajoitetusti verovelvollinen tai toisessa verosopimusvaltiossa asuva vai, tarkoitetaanko fyysistä muuttoa. Säännöksen sanamuoto on edellä kerrotuilta osin epäselvä ja sitä olisi selkeytettävä.

Lakiehdotuksen 45 b § 4 momentin 1 kohdan mukaan arvonnousutuloa ei veroteta, jos henkilö ei ole ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen vähintään neljän vuoden ajan ja hänen verosopimuksen mukainen asuinvaltionsa ei ole ollut Suomi vähintään neljän vuoden ajan Suomesta pois muuttoa edeltävän 10 vuoden aikana. Neljän vuoden määräaikojen ei esitysluonnoksen perustelujen mukaan tarvitse olla yhtäjaksoisia.

Säännöksen sanamuotoon liittyy useita tulkinnanvaraisia seikkoja, kuten

- Mitä tarkoitetaan siinä mainitulla ”vuodella”? Onko kyse 12 kuukauden ajanjaksosta eli 48 kuukaudesta vai jostain muusta?
- Mihin säännöksen ilmaisu ”pois muuttoa” viittaa? Tarkoitetaanko pois muutolla rajoitetun verovelvollisuuden alkamista tai verosopimuksellisen asuinvaltion siirtymistä Suomesta vai esimerkiksi fyysistä muuttoa?

Säännöksen osalta olisi toivottavaa vielä laajemmin perustella ja miettiä valittua neljän ja kymmenen vuoden ajanjaksoa. Valittu ajanjakso on ongelmallinen esimerkiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995, avainhenkilönlähdeverolaki) 2.4 §:ssä olevan lain enimmäissoveltamisajan 48 kuukauden näkökulmasta. Esitetty neljän vuoden määräaika voisi tarkoittaa sitä, että avainhenkilön ollessa Suomessa avainhenkilön lähdeverolain enimmäisajan 48 kuukaudesta yleisesti verovelvollinen, häneen ei voitaisi soveltaa lakiehdotuksen 45 b § 4 momentin 1 kohdan vapautussäännöstä eli arvonnousutulo olisi veronalaista. Tällä voi olla merkittävä vaikutus ulkomaisten asiantuntijoiden halukkuuteen työskennellä Suomessa avainhenkilölain 48 kuukauden mukaisen enimmäisajan verran. Olisi tärkeä selventää edellä lueteltuja 4/10 vuoden – vapautussäännökseen liittyviä epäselvyyksiä ja muun muassa säännöksen suhdetta avainhenkilölakiin. Avainhenkilölakiin liittyvä ongelma voitaisiin poistaa pidentämällä neljän vuoden aika esimerkiksi 60 kuukauteen, mikä vastaisi viittä vuotta. Säännöksen soveltamisesta olisi myös hyvä olla esimerkkejä hallituksen esityksessä.

Arvonnousun verottamiselle asetetaan myös euromääräisiä rajoja. Arvonnousua ei TVL 45 b §:n 4 momentin 2 ja 3 kohtien mukaan veroteta, jos arvonnousutulon alaisen omaisuuden yhteenlaskettu käypä arvo olisi vähemmän kuin 500 000 euroa ja omaisuuden laskennallisen luovutusvoitto olisi vähemmän kuin 100 000 euroa. Sääntelyssä voitaisiin miettiä sitä, että ilmaisu ”vähemmän kuin” muutettaisiin ilmaisuksi ”enintään”, jolloin tarkasteltava summa voisi olla joko 500 000 euroa tai 100 000 euroa tai vähemmän eikä näiden summien alle, kuten esitysluonnoksessa on esitetty.

1.7 Arvonnousutulon laskeminen

Lakiehdotuksen TVL 46 b §:ssä säädetään omaisuuden arvonnousutulon laskemisesta.

Ehdotetuissa TVL 45 b tai 46 b §:issä ei suoraan säädetä, että arvonnousutuloa laskettaessa luovutushintana pidetään omaisuuden käypää arvoa Suomesta pois muuttoa edeltävänä päivänä. Asiaa käsitellään luonnoksen perusteluissa (esim. s. 20), jossa todetaan seuraavaa (alleiviivaus lisätty): ”Arvonnousuveron määränä pidettäisiin laskennallista luovutusvoittoa, joka laskettaisiin luovutusvoiton laskentaa koskevien yleisten säännöksiin mukaisesti siten, että luovutushintana pidettäisiin omaisuuden käypää arvoa Suomesta pois muuttoa edeltävänä päivänä.” Tältä osin säännöstä olisi täydennettävä, jotta kyse ei olisi kielletystä perusteluilla säätämisestä.

Luonnoksen perusteluissa (s. 22) todetaan asiasta myös seuraavaa: ”Laskennallinen luovutusvoitto laskettaisiin siten, että henkilön omistamien omaisuuserien Suomesta pois muuttohetkeä edeltävänä päivänä tilanteen mukaisesti todennäköisestä luovutushinnasta vähennettäisiin sen hankintameno. Todennäköinen luovutushinta eli käypä arvo määriteltäisiin yleisten verotuksessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. --- Todennäköinen luovutushinta on tuloverolainsäädännössä vakiintunut käsite.”

Olisi myös toivottavaa täsmentää hallituksen esityksessä, mitä käyvällä arvolla ja todennäköisellä luovutushinnalla sekä sillä, että todennäköinen luovutushinta on tuloverolainsäädännössä vakiintunut käsite.

Laskennallisen luovutusvoiton laskentaan sovellettaisiin säännöksen mukaan ”soveltuvin osin” luovutusvoittoa koskevia TVL 46 ja 47 §:ien säännöksiä. TVL 46 §:ssä säädetään luovutusvoiton laskemisesta eli muun muassa hankintameno- ja eräiden muiden menojen vähentämisestä tai vaihtoehtoisesti hankintameno-olettaman vähentämisestä. TVL 47 §:ssä on säännökset omaisuuden hankintameno laskemista koskevista erityisistä säännöksistä, kuten esimerkiksi vastikkeetta saadun omaisuuden hankintameno määrittämisestä.

Arvonnousutulon laskennassa luovutushintana pidettävästä määrästä vähennetään esimerkiksi hankintahinta tai TVL 46 §:n mukainen 20 tai 40 prosentin mukainen hankintameno-olettama. Tämä tarkoittaa, että ennen Suomeen muuttoa hankitun omaisuuden osalta henkilöä voidaan verottaa myös arvonnoususta, joka on syntynyt ennen Suomeen muuttoa.⁸

Ehdotetussa TVL 46 b §:ssä on myös säännöksiä laskennallisen luovutustappion huomioon ottamisesta ja arvonnousutulon oikaisusta. TVL 46 b §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan arvonnousutuloa oikaistaan, jos henkilöstä, joka on velvollinen maksamaan arvonnousutulon veroa, tulee Suomessa yleisesti verovelvollinen ja Suomessa verosopimuksen mukaan asuva viiden vuoden kuluessa Suomessa pois muutosta. Oikaisu edellyttää lisäksi, että arvonnousutulon veronalaista omaisuutta ei ole tosiasiallisesti luovutettu. Oikaisun enimmäismääränä on laskennallinen luovutusvoitto. Epäselväksi jää muun muassa se, onko tässä tarkoitus säätää arvonousutulon verovapaudesta eli olisiko säännöksen oikeampi paikka esitysluonnoksessa TVL 45 b § 4 momentti.

TVL 46 b §:n 4 momentin mukaan arvonnousutuloa ei oikaista, jos omaisuuden arvonalentuminen on johtunut esimerkiksi voitonjaosta. Tavanomaisen voitonjaon ei kuitenkaan pitäisi estää arvonousutulon oikaisua. Kyse on hieman samanlaisesta tilanteesta kuin aikanaan oli purkuun liittyvien luovutustappioiden osalta. Purkutappiota ei hyväksytty elinkeinotulon verotuksessa luovutustappion

⁸ Ks. esitysluonnoksen mukaisen sääntelyn ja muutoksen tavoitteiden välisestä ristiriidasta myös edellä kohta 1.2.

osaksi, jos se johtui esimerkiksi tavanomaista suuremmasta osingonjaosta.⁹ Rajoitusta ei kuitenkaan sovellettu voitonjakoon yleensä.

1.8 Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen

Menetelmälakiin ehdotetaan uutta 9 b §:ää, jonka mukaan Suomi hyvittäisi samasta tulosta vastaavalta ajalta suoritettujen verojen määrän, jos valtio, jossa verovelvollinen asuu omaisuutta luovutettaessa ei vähennä omaisuuden hankintahintana Suomessa arvonousutulon verotuksessa käytettyä arvoa tai poista kaksinkertaista verotusta. Hyvityksen määrää rajoittaa ns. normaalihyvityksen enimmäismäärä eli Suomessa myönnettävä hyvitys ei voi ylittää arvonousutulosta Suomessa määrättävän veron enimmäismäärää.

Luonnoksen jatkovalmistelussa olisi tärkeä miettiä muun muassa, mitä selvitystä verovelvollisen pitää esittää siitä, että uusi asuinvaltio ei vähennä hankintahintana Suomessa käytettyä luovutushintaa tai poista kaksinkertaista verotusta. Negatiivisten seikkojen osoittaminen voi olla hankalaa. Tarkastelussa on myös toivottavaa arvioida sitä, miten ulkomaisen veron hyvittämiseen Suomessa vaikuttaa se, että verosopimuksen mukainen asuinvaltio mahdollisesti tulkitsee verosopimusta eri tavalla soveltamalla eri tulotyyppiä artiklaa kuin Suomi eikä tämän takia poista kaksinkertaista verotusta.

Lisäksi VML:n 65 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan arvonousutuloon kohdistuvan ulkomaan veron hyvityksen osalta muutosta saisi hakea verovuodelta, jolta syntynyt arvonousutuloa ulkomaan veron hyvitys koskee. Tavoitteena on turvata se, että oikaisuvaatimusten kolmen vuoden enimmäisaika ei estäisi hyvityksen saamista.

1.9 Voimaantulosäännös

Voimaantulosäännöksen mukaan lait tulisivat voimaan 1.1.2023. Niitä sovellettaisiin ensimmäisen keran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Ehdotettuun sääntelyyn liittyy kuitenkin esimerkiksi TVL 11 §:n kolmen vuoden säännön ja ehdotetun 4/10 vuoden vapautussäännöksen (TVL 45 b §:n 4 momentin 1 k.) osalta ongelmia.

Kuten yllä on todettu, esimerkiksi kolmen vuoden säännön osalta, olisi mietittävä, miten ennen lain voimaantuloa alkanut ulkomaan oleskelu vaikuttaa sen soveltamiseen ja onko esimerkiksi tältä osin mietittävä voimaantulosäännöksen muuttamista, jos ehdotettuun sääntelyyn ei tehdä muita muutoksia tai kolmen vuoden sääntöä poisteta. Sama koskee myös henkilöitä, jotka ovat olleet Suomessa yleisesti verovelvollisia 4/10 vuoden vapautussäännöksen tarkastelussa ennen verovuotta 2023. Olisi ratkaistava, otetaanko yleinen verovelvollisuus Suomessa ennen vuotta 2023 huomioon, kun arvioidaan, onko henkilö ollut Suomessa säännöksessä tarkoitettut neljä vuotta.

1.10 Lakiesityksen vaikutukset

Arvonousuveron säätämisen tarpeellisuutta voidaan tarkastella hyvän verojärjestelmän näkökulmasta muun muassa fiskaalisten tavoitteiden ja tehokkuuden osalta. Tässä tarkastelussa voidaan ottaa huomioon muun muassa seuraavassa käsiteltäviä seikkoja.

Esitysluonnoksessa taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan verotuottoina 0–70 milj. euroa ja niitä pidetään epävarmoina. Arviossa todetaan myös, että verokertymä voi jäädä merkittävästi arvioidua matalammaksi muun muassa, jos vero maksuunpannaan vasta kuin omaisuus luovutetaan. Jos omaisuus luovutetaan vasta kahdeksantena vuotena tai sen jälkeen, veroa ei maksuunpanna lainkaan. Hallituksen budjettineuvottelujen pöytäkirjaan syksyllä 2021 verotuotoksi arvioitiin 25 milj. euroa.

⁹ Ks. purkutappion vähennyskelvottomuudesta osingonjaon osalta KHO 2007:78.

Maastapoistumisverosta valtiovarainministeriössä vuonna 2020 tehdyssä selvityksessä¹⁰ todetaan maastapoistumisveron vaikutuksista seuraavaa:

”Luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverotusta koskevan veromallin käyttöönottamiseen Suomessa kuitenkin liittyisi lukuisia haasteita ja ongelmallisuuksia. Veromalli voisi olla esimerkiksi verotuksen oikeudenmukaisuuden-, veronmaksukykyisyyden- sekä reali-sointiperiaatteen näkökulmasta ongelmallinen. Lisäksi veromallin hyväksyttävyyteen voisi liittyä haasteellisuuksia, ja se voitaisiin ylipäänsä kokea epäoikeudenmukaiseksi ja epärei-luksi. Veromallin hyväksyttävyyttä voitaisiin kritisoida myös sen mahdollisilla haitallisilla vaikutuksilla Suomen kilpailukykyyn, kiinnostavuuteen muutto- ja sijoituskohteena sekä ulkomaisen työvoiman saatavuuteen.”

Aikaisemmassa valtiovarainministeriön selvityksessä esitetyt ongelmat liittyvät myös nykyiseen esitysluonnokseen. Vaikutusarviot ovat osin suppeita, kuten esimerkiksi esitysluonnoksen kohdassa 4.2.4 esityksen vaikutukset ulkomaisen työvoiman saatavuuteen tai epävarmoja, kuten verokertymän osalta. Osaa vaikutuksista, kuten vaikutuksia Suomen kilpailukykyyn, ei analysoida lainkaan. Vaikutukset ulkomaisen työvoiman saatavuuteen on esitetty erittäin lyhyesti vain yhdellä lauseella. Työvoiman saatavuuden lisäksi esitysluonnoksella on vaikutuksia myös henkilöiden mahdollisuuteen lähteä Suomesta työskentelemään ulkomaille. Muutos johtanee myös siihen, että Suomeen muuttavat ja täältä pois muuttavat joutuvat muuttoa suunnitellessaan selvittämään ja ottamaan huomioon arvonnousutulon veron omassa tilanteessaan. Tällä on vaikutuksia laajemminkin elinkeinoelämään Suomessa.

Yllä esitetty huomioon ottaen on perusteltua selvittää esityksen vaikutuksia ja sääntelyyn liittyviä ongelmia tarkemmin ennen kuin päätetään, onko lakimuutoksen tekeminen perusteltua. Jos asiassa edetään, jatkovalmistelussa oli selvittettävä tarkemmin muiden valtioiden tilannetta, esimerkiksi verotettavan tulon laskennan osalta, jotta ei verotettaisi muualla kertynyttä arvonnousua. Myös Ruotsin meneillään oleva selvitys ja sen perusteella tehtävät päätökset siitä, muutetaanko sääntelyä Ruotsissa ovat tärkeitä. Ruotsi on edelleen keskeinen valtio Suomen näkökulmasta esimerkiksi kilpailtaessa työvoimasta.

2 TALOUDELLISEN TYÖNANTAJAN SÄÄNTELY

2.1 Yleistä taloudellisesta työnantajasta

Taloudellisen työnantajan sääntely tarkoittaa tiivistetysti sitä, että työntekijän palkkatuloa voidaan verottaa Suomessa, jos työ tehdään Suomessa taloudellisena työnantajana pidettävälle työnantajalle, vaikka työntekijällä on muodollinen työsuhde ulkomaiseen työnantajaan. Säännös on luonteeltaan veronkiertosäännös (substance over form), koska sen soveltuessa verotuksessa sivuutetaan muodollinen työsuhde.¹¹ Säännös koskee niin yleisesti kuin rajoitetusti verovelvollisia tulonsaajia. Sääntelyn myötä siis vero-objektin eli verotettavan tulon ala laajenee.

Taloudellisen työnantajan käsitettä sovelletaan useissa eri valtioissa, kuten esimerkiksi Alankomaissa,

10 Ks. Selvitys luonnollisten henkilöiden maastapoistumisverosta, Suomessa asumisaikana kertyneen omaisuuden realisoitumattoman arvonnousun verotus maastamuuttotilanteessa (Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2020:9) s. 7 ja 8.

11 Ks. veronkiertosäännöksistä esim. Kaunisto, Siru, Veron kiertämisen tunnistaminen – Oikeuden väärinkäytön kieltä VML 28 §:n tulkinnassa, Acta Wasaensia 488, Vaasan yliopisto, 2022, s. 58, jossa veronkiertosäännökset ryhmitellään suppeaan ja laajaan näkökulmaan. Väitöskirjassa ei tarkastella sitä, mihin ryhmään taloudellisen työnantajan sääntely kuuluu. Mielestäni taloudellisen työnantajan sääntelyn on katsottava kuuluvan laajassa merkityksessä veron kiertämisen käsitteistöön.

Australiassa, Belgiassa, Intiassa, Itävallassa, Kanadassa, Kiinassa, Norjassa, Puolassa, Ruotsissa¹², Saksassa, Sveitsissä ja Yhdistynyt Kuningaskunnassa. Osassa valtioista taloudellisen työnantajan käsite perustuu lainsäädäntöön ja osassa hallinnolliseen ohjeistukseen tai oikeuskäytäntöön. Suomessa on oikeuskäytännössä tarkasteltu sitä, voidaanko taloudellisen työnantajan käsitettä soveltaa yleisesti verovelvollisen palkansaajan palkkatulon verotuksessa Suomessa aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön pohjalta.¹³ Legaliiteettiperiaatteen näkökulmasta on erittäin tärkeää, että taloudellisesta työnantajasta säädetään Suomessa lainsäädännössä eikä asiaa jätetä oikeuskäytännön laajentavan tulkinnan varaan. Sääntely lisäisi ennustettavuutta, vaikka siihen jäisi tulkinnanvaraisia ilmaisuja, kuten esitysluonnoksessa nyt on. Mikäli säännösesitys ei etene, jatkossa joudutaan pohtimaan, voidaanko verotus perustaa siihen, että Suomessa katsotaan olevan taloudellinen työnantaja päätöksessä Helsingin HAO 16.1.2018 18/0015/4 omaksutun kannan mukaisesti. Asiasta ei ole korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua, mutta hallinto-oikeuden päätös on lainvoimainen, koska siitä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Sinänsä hallinto-oikeuden päätökseen voidaan esittää vasta-argumentteja.

Olennaista taloudellisen työnantajan sääntelyssä on, että verosopimusten 183-päivän sääntöä ei voida soveltaa, jos taloudellinen työnantaja on Suomessa. Verosopimusten 183-päivän sääntö tarkoittaa, että säännön edellytysten täyttyessä palkan verotusoikeus on sopimuksen mukaisella asuinvaltiolla.¹⁴ Yksi edellytys on, että työnantaja ei ole työskentelyvaltiossa. Lain muutoksen jälkeen Suomella olisi työskentelyvaltiona verotusoikeus esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö tulee ulkomailta verosopimusvaltiosta töihin Suomeen ja hänen on tarkoitus olla täällä töissä neljä kuukautta eli 120 päivää ja hänellä on kansallisen sääntelymme mukaan Suomessa taloudellinen työnantaja, vaikka juridinen työnantaja on ulkomailla.

Yksityisestä työsuhteesta saadun palkkatulon verotusoikeus kuuluu siis kansallisen taloudellisen työnantajan säännöksemme soveltuessa työskentelyvaltiolle verosopimusten 183-päivän säännöstä huolimatta, kun henkilö työskentelee ns. ”toisessa sopimusvaltiossa” eli muussa kuin verosopimuksen mukaisessa asuinvaltiossa. Sääntely soveltuu kuitenkin myös verosopimuksettomiiin tilanteisiin. Sääntely nostaa todennäköisesti jatkossa OECD:n malliverosopimuksen kommentaarin roolia lainsäädännön tulkinnassa.¹⁵

2.2 Lainsäädännön rakenne

Teknisesti lainsäädännön muutos toteutettaisiin nykyisen esitysluonnoksen mukaan tuloverolain (1535/1992, TVL), verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995, VML), rajoitetusti verovelvollisen tulon veroittamisesta annetun lain (627/1978, LähVL), ennakkoperintälain (1118/1996, EPL) ja tulotietojärjes-

12 Ruotsissa taloudellisen työnantajan käsitettä on sovellettu vuodesta 2021 lähtien.

13 Ks. Helsingin HAO 16.1.2018 18/0015/4, joka koski verovuotia 2011 ja 2012. Tilanteessa työntekijällä oli työ sopimus ulkomaisen konserniyhtiön kanssa. Päätöksessä katsottiin, että henkilön EPL 14 §:n mukaisena työnantajana oli pidettävä konserniin kuuluvan toisen ulkomaisen yhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä (kiinteää toimipaikkaa). Lisäksi tilanteeseen sovellettavan verosopimuksen mukaan työntekijän taloudellisenä työnantajana oli pidettävä Suomessa sijaitsevaa tämän toisen ulkomaisen konserniyhtiön sivuliikettä (kiinteää toimipaikkaa). Hallinto-oikeus myönsi kuitenkin henkilölle luottamuksensuojaa, eikä juridisen työnantajan maksamia palkkoja verotettu Suomessa. Päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joten se jäi lainvoimaiseksi. Ks. päätöksestä myös Rautajuuri, Anna-Leena – Frände, Joakim, Onko taloudellisen työnantajan käsite tulossa Suomeen? Verotus 3/2018 s. 296–300, jossa päätöstä analysoidaan laajemmin.

14 Ks. 183-päivän säännöstä esim. myös Malmgrén, Marianne, Taloudellinen työnantaja verotuksessa, Keskuskauppakamarin Suuri Veropäivä 22.9.2021, s. 14 ss. ja siinä mainitut lähteet.

15 Ks. OECD (2017), Model Tax Convention on Income and on Capital; Condensed Version 2017, OECD Publishing. Ks. myös esim. KHO 2016:71 ja KHO 2002:26, joissa on todettu, että OECD:n malliverosopimuksen kommentaaria voidaan käyttää tulkinta-apuna, vaikka se ei ole muodollisesti sitova tulkintalähde.

telmästä annetun lain (53/2018) muutoksilla. Tulon veronalaisuuden näkökulmasta keskeinen muutos on uusi TVL 8 b §, jossa määritetään taloudellinen työnantaja ja ulkomainen työnantaja.

Esitysluonnoksessa säädetään myös ulkomaisen työnantajan ja taloudellisen työnantajan velvollisuudet (menettely). Menettelyyn kuuluu mm. velvollisuus periä lähdevero tai toimittaa palkan ennakonpidätys ja tilittää lähdevero tai ennakonpidätys Verohallinnolle sekä muu tiedonantovelvollisuus. Näitä säännöksiä ei käsitellä tässä artikkelissa.

2.3 Taloudellisen ja ulkomaisen työnantajan määritelmä

Taloudellisen työnantajan käsitteestä säädetään uudessa TVL 8 b §:ssä seuraavasti:

”Taloudellisella työnantajalla tarkoitetaan työn teettäjää, jolle ulkomaisen työnantajan palveluksessa oleva työntekijä työskentelee vuokrattuna tai muutoin käyttöön luovutettuna siten, että työsuoritusta on pidettävä erottamattomana osana työn teettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa työn teettäjän työnjohdon ja valvonnan alaisuudessa.”

Säännöksen sisällyttäminen TVL:ään on perusteltua ja tärkeä muutos verrattuna esitysluonnokseen 1.7.2021.¹⁶ Taloudellisen työnantajan käsitteellä määritetään palkkatulon veronalaisuus, joten on perusteltua säätää käsitteestä TVL:n 2 luvun yleisissä määritelmissä. Määritelmä koskee sekä rajoitusti että yleisesti verovelvollisia.

Taloudellisen työnantajan määritelmässä, on monia käsitteitä, kuten ulkomainen työnantaja, työntekijä, täällä oleva työnteittäjä. Laissa määriteltäisiin jatkossa myös ulkomainen työnantaja seuraavasti:

”Ulkomaisella työnantajalla tarkoitetaan työnantajaa, joka on 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, taikka muu ulkomainen oikeushenkilö.”

Esitysluonnoksen TVL 8 § 2 momentissa viitataan myös ”muuhun ulkomaiseen oikeushenkilöön”. Säännöskohtaisissa perusteluissa (kohta 7.1) todetaan, että ”Ulkomaisena työnantajana pidettäisiin myös muuta ulkomaista oikeushenkilöä. Tällä tarkoitettaisiin ulkomaisia oikeushenkilöitä, jotka kyseisen ulkomaisen valtion lainsäädännön nojalla olisivat oikeushenkilöitä. Käsite olisi siten laaja. Tällaisia olisivat esimerkiksi ulkomaiset henkilöyhtiöt.”

Säännöstä ei sovellettaisi, jos työvoiman luovuttavaa työnantajaa pidettäisiin kotimaisena. Kotimaisena työnantajana pidetään perustelujen mukaan Suomessa yleisesti verovelvollisia luonnollisia henkilöitä ja yhteisöjä sekä ulkomaista yhteisöä, jolla on Suomessa tosiasiallinen johtopaikka tai kiinteä toimipaikka Suomessa. Tarkoituksena lienee, että ulkomaisen työnantajan määritelmä ei vaikuta esimerkiksi siihen, milloin henkilön katsotaan työskentelevän Suomessa olevalle työnantajalle esimerkiksi ns. avainhenkilön lähdeverolain kannalta¹⁷.

16 Esitysluonnoksessa 1.7.2021 taloudellisen työnantajan määritelmä esitettiin lisättäväksi uuteen EPL 14 a §:ään. Tämä olisi ollut ongelmallista muun muassa siksi, että EPL 1 §:n soveltamisalasäännöksen mukaan kyseisessä laissa säädetään vain veronalaisen tulon perusteella maksettavaksi määrättyjen verojen ja maksujen suorittamisesta. EPL:ssä ei säädetä tulon veronalaisuudesta, vaan siitä on säädetty TVL:ssä.

17 Ks. esim. KHO 2005/2943, jossa suomalainen kirjanpito toimisto maksoi ulkomaisen työnantajan toimeksiantosta palkan ulkomailta tulleelle työntekijälle. Kirjanpito toimisto hoiti työnantajalle kuuluvat palkanmaksun velvoitteet, kuten veronpidätyksen. Vaikka työnantajalla ei ollut Suomessa kiinteää toimipaikkaa, Suomessa yleisesti verovelvolliselle työntekijälle voitiin myöntää avainhenkilön lähdeverokortti.

2.4 Taloudellisen työnantajan säännöksen tulkinta

Kuten edellä kohdassa 2.3 on todettu taloudellisen työnantajan syntyminen edellyttää TVL 8 b §:n mukaan

1. palkkatuloa
2. työntekijän ulkomaista työnantajaa
3. työskentelyä Suomessa olevalle työnteettäjälle vuokrattuna tai muutoin käyttöön luovutettuna
4. työsuorituksen olevan erottamaton osa työnteettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa ja
5. työnteettäjän työnjohtoa ja valvontaa.

Kriteereillä pyritään täyttämään OECD:n malliverosopimuksen kommentaarissa¹⁸ mm. kohdassa 8.11 mainitut objektiiviset kriteerit.

Palkkatuloedellytys näyttäisi sisältyvän määritelmään, koska siinä puhutaan muun muassa palveluksesta ja työntekijästä. Yleisesti verovelvollisten palkkatulon veronalaisuuteen Suomessa ei kansallisessa lainsäädännössä vaikuta työskentelyvaltio, koska he ovat kansallisten säännösten mukaan verovelvollisia Suomessa globaaleista tuloistaan. Näin TVL 8 b §:ssä ei ole tarpeen edellyttää työn tekemistä Suomessa.

TVL 10 § 4 c) kohdan ehdotettavassa rajoitetusti verovelvollisia koskevassa säännöksessä todetaan, että Suomesta saatua tuloa on palkkatulo, joka on saatu taloudelliselle työnantajalle Suomessa tehdystä työstä. Säännöksessä ei enää erikseen mainita vuokratyötä, koska se sisältyy TVL 8 b §:n taloudellisen työnantajan määritelmään.

Käytännössä TVL 10 § 4 c) kohta tarkoittaa, että taloudelliselle työnantajalle työskentelevän rajoitetusti verovelvollisen on tehtävä työtä Suomessa. Säännöksessä ei kuitenkaan edellytetä, että työ olisi tehtävä yksinomaan tai pääasiallisesti Suomessa, kuten edellytetään silloin, kun rajoitetusti verovelvollinen saa yksityiseltä Suomessa olevalta työnantajalta palkkatuloa (TVL 10 § 4 k.). Palkka voidaan siis TVL 10 § 4 c) kohdan perusteella verottaa Suomessa, vaikka työntekijä työskentelisi Suomessa alle puolet palkkakaudesta. Verosopimukset voivat kuitenkin rajoittaa Suomen verotusoikeutta, koska tilanteeseen soveltuu verosopimusten työstä saadun tulon artikla (OECD:n malliverosopimuksen 15(1) artikla). Toisessa sopimusvaltiossa asuvan henkilön saaman tulon verotusoikeus on malliverosopimuksessa rajattu työskentelyvaltiossa siihen tulon osaan, joka on saatu työskentelyvaltiossa tehdystä työstä.¹⁹ Näin ollen Suomessa työskentelypäivillä on vaikutusta täällä veronalaiseen tulon määrään verosopimustilanteissa, kun työntekijän verosopimuksen mukainen asuinvaltio on toisessa valtiossa.

Esitysluonnoksen perusteluissa tarkastellaan mm. esimerkkien avulla sitä, milloin työsuoritus on ”erottamaton osa työnteettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa”. Luonnoksessa todetaan, että

¹⁸ OECD (2017), Model Tax Convention on Income and on Capital; Condensed Version 2017, OECD Publishing.

¹⁹ Ks. OECD (2017), Model Tax Convention on Income and on Capital; Condensed Version 2017, OECD Publishing, artiklan 15 kohdan 1 kommentaarin kohtaa 2.4, jossa todetaan työsuhteen päättymisen jälkeen maksetuista korvauksista seuraavaa: ”2.4 Any remuneration paid after the termination of employment for work done before the employment was terminated (e.g. a salary or bonus for the last period of work or commissions for sales made during that period) will be considered to be derived from the State in which the relevant employment activities were exercised.”

toiminta ymmärretään laajasti ja toimintana pidettäisiin muun muassa elinkeino- ja maatalouden toimintaa.

Työsuorituksen pitäminen erottamattomana osana työnteettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa sekä työnteettäjän työnjohto ja valvonta ovat tulkinnan varaisia. Sitä, onko työsuoritus erottamaton osa työnteettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa ja tehdäänkö työ työnteettäjän työnjohton ja valvonnan alaisuudessa on pyritty selkeyttämään esitysluonnoksen sivuilla 55–60. Tulkintaan vaikuttaa merkittävästi myös OECD:n malliverosopimuksen kommentaari ja siinä olevat esimerkit. Yleensä ottaen erityisesti konsernitilanteet saattavat olla erityisen ongelmallisia säännöksen tulkinnassa. Esitysluonnoksen perustelujen mukaan näyttää siltä, että ratkaisevaa konsernitilanteissa on, hoitaako työntekijä Suomessa olevan yhtiön tehtäviä vai esimerkiksi juridiselle työnantajalle kuuluvia konsernivastuita. Konsernin sisäiseen koulutukseen ja harjoitteluun perustuva oleskelu ei näyttäisi muodostavan Suomeen taloudellista työnantajaa.²⁰

Esitysluonnoksessa korostetaan tosiasiallisia seikkoja ensisijaisina suhteessa muodollisiin seikkoihin sekä tilanteen kokonaisarviointia. Esitysluonnoksessa nostetaan esille myös se, kuka kantaa vastuun ja taloudellisen riskin työsuorituksesta. Näkisin, että itsenäisesti toimivan aliurakoitsijan työntekijöillä ei pitäisi katsoa olevan Suomessa taloudellista työnantajaa.

Tulkintaongelmiin voi saada etukäteen apua Verohallinnon kanssa käytävillä ennakkolisilla keskusteluilla ja hakemalla ennakkoratkaisua. On oletettavaa, että näiden keinojen kysyntä kasvaa, jos sääntelyä muutetaan.

TVL 8 b §:n taloudellisen työnantajan määritelmä pitää sisällään voimassa olevan TVL 10 § 4 c kohdan *vuokratyösäännöksen*.²¹ Tämä selkeyttää tilannetta siten, että myös jatkossa sääntelyä voidaan soveltaa sekä vuokratyö- että taloudellisen työnantajan tilanteisiin, eikä yleensä jouduta pohtimaan, eroavatko taloudellisen työnantajan ja vuokratyön määritelmät toisistaan. Esitysluonnoksessa todetaan seuraavaa, ”---Suomi voisi verottaa vuokrattuja työntekijöitä, tulivatpa he mistä valtiosta tahansa. Taloudellisen työnantajan käsite pitää sisällään myös vuokratyön.”²² Lause pitää paikkansa, kun tarkastellaan uuden TVL 8 b §:n määritelmää kansallisesta taloudellisesta työnantajasta. Oma kysymyksensä on, onko vuokratyöllä ja työntekijän muulla luovuttamisella työn teettäjälle jotain eroa. Voiko ero merkitä, että sovellettaessa verosopimuksia, joissa on vuokratyömääräys, verosopimuksen toinen osapuolivaltion katsoo, että vain vuokratyötä voidaan verottaa Suomessa?²³

2.5 Lyhytaikaisen työskentelyn verovapaus

Esitysluonnoksen TVL 92 e §:ssä säädetään taloudelliselle työnantajalle tehtävästä lyhytaikaisesta työskentelystä saadun palkkatulon verovapaudesta eli ns. karenssiajasta. Säännös koskee vain rajoitetusti verovelvollisia työntekijöitä. Edellytyksenä on lisäksi

- VML 31 § 4 momentin mukainen etuyhteys taloudellisen työnantajan ja ulkomaisen työnantajan välillä ja
- että, työntekijän työskentely Suomessa kestää yhtäjaksoisesti enintään 15 päivää sekä yhteensä enintään 45 työpäivää kalenterivuodessa.

20 Ks. aliurakoinnista vuokratyön osalta esim. Verohallinnon ohje, Ulkomaiset vuokratyöntekijät ja Suomen verotus (Dnro VH/3921/00.01.00/2020) kohta 4.2.

21 Myös esimerkiksi Ruotsin taloudellista työnantajaan koskevassa lainsäädännössä käytetään sekä termiä vuokraus ”uthyrning” että käyttöön asettaminen ”ställs till förfogande”.

22 Ks. esitysluonnos 23.6.2022 s. 28 kohta 3.

23 Vaikeutta erottaa vuokratyö ja taloudellinen työnantaja on käsitelty seuraavassa kohdassa 2.5, jossa on kerrottu tältä osin esitysluonnokseen sisältyviä kannanottoja vuokratyön määrittelystä.

Yleensä ottaen karenssiajasta säättäminen on perusteltua, koska se vähentää työnantajien, tulonsaajien ja Verohallinnon hallinnollista taakkaa. Se merkitsee, että taloudellisen työnantajan käsitteen tulkintaa ei tarvitse tehdä ”lyhytaikaisessa” työskentelyssä. Säännöksessä mainittujen päivien laskentaan on annettu perusteluissa yksityiskohtaisia ohjeita, jotka kuitenkin osoittavat ehdotetun sääntelyn monimutkaisuutta ja vähentävät säännöksen merkitystä hallinnollisen taakan näkökulmasta.

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan, jos henkilöllä on Suomessa taloudellinen työnantaja ja työskentelyjakso on pidempi kuin 15 työpäivää, hänen palkkansa voidaan katsoa Suomessa veronalaiseksi työskentelyjakson 16. päivästä alkaen. Työskentelyjakso ei katkeaisi pelkästään maasta poistumisen perusteella, vaan 15 työpäivän laskennan alkaminen alusta edellyttäisi, että henkilö on välillä työskennellyt ulkomailla. Laskennassa otettaisiin huomioon tosiasialliset työskentelypäivät.

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että työskentelypäivien ylittäessä verovuonna 45 päivää palkkatulo olisi veronalaista työskentelyn alusta. Sääntely tarkoittaa palkkatulon takautuvaa verovelvollisuutta 45 päivän rajan ylityessä.

TVL 92 a §:n mukainen vapautus koskisi kuitenkin vain VML 31 § 4 momentin mukaisia etuyhteystilanteita, kuten edellä on todettu. Esitysluonnoksen mukaan (kohta 4.1.2.1) karenssiajan rajaamista etuyhteystilanteisiin perustellaan lähinnä sillä, että aikaisemmin veronalaisina pidettyjä lyhyitä vuokratyötilanteita ei haluta säätää verovapaiksi (s. 31 ja 32). Esitysluonnoksessa ei myöskään kerrota, mikä on vuokratyön ja taloudellisen työnantajan ero. Esitysluonnoksessa todetaan kuitenkin perustellusti, että objektiivisten kriteerien määrittely, joilla vuokratyö ja taloudelliselle työnantajalla työskentely erotettaisiin toisistaan, on haasteellista.

Lainsäädännön selkeyden ja yksinkertaisuuden takia, olisi ollut perusteltua soveltaa karenssiaikaa kaikkiin taloudellisen työnantajan tilanteisiin eikä vain etuyhteystilanteisiin. Etuyhteysedellytyksen asettaminen karenssiajan edellytykseksi lisää säännöksen hallinnollista taakkaa, koska joudutaan arvioimaan erikseen, täyttyykö etuyhteysvaatimus vai ei. Esitysluonnokseen (s. 32) sisältyvän taulukon mukaan alle 30 päivän vuokratyötilanteita oli vuosina 2019–2020 yhteensä vain 8,58 prosenttia. Määrä on vähäinen ja vaikka siitä ei voida päätellä karenssiaikaan perustuvan verovapauden laajentamisen vaikutuksia verokertymään, oletettavaa on, että karenssiajan soveltaminen myös muihin kuin etuyhteystilanteisiin ei olisi taloudellisesti merkittävää. Arviossa on lisäksi otettava huomioon verovapauden hyödyt muun muassa hallinnollisen taakan vähentyessä. Etuyhteysedellytykseen liittyä esimerkiksi yritysraakenteen muutostilanteissa kysymys siitä, minkä ajankohdan mukaan etuyhteyden olemassaolo ratkaistaan. Arvioitavana oleva työskentely työntteettäjälle saattaa alkaa, kun etuyhteys on olemassa ja jatkaa etuyhteyden päätyttyä.²⁴

2.6 Rajoitetusti verovelvollisen merkitseminen ennakkoperintärekisteriin

Ennakkoperintärekisteriin voidaan tällä hetkellä merkitä rajoitetusti verovelvollinen vain silloin, kun rajoitetusti verovelvollisella on Suomessa kiinteä toimipaikka tai yrityksen kotipaikka on valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi EPL 25.3 §:ää siten, että myös ETA:lla kotipaikan omaava Suomessa rajoitetusti verovelvollinen voitaisiin merkitä ennakkoperintärekisteriin. Muutos on hyvä ja tärkeä, koska

²⁴ Ruotsissa on karenssiaika, jonka mukaan palkkaa ei veroteta taloudellisen työnantajan tilanteessa Ruotsissa, mikäli työskentely Ruotsissa ei ylitä yhtäjaksoisesti 15 päivää eikä kalenterivuoden aikana yhteensä 45 päivää. Päivien laskennassa otetaan huomioon vain työpäivät. Ruotsin karenssiaikaa ei ole rajattu etuyhteystilanteisiin, joten perusteita Suomen karenssiajan rajoittamiseen vain etuyhteystilanteisiin ei löydy Ruotsin sääntelystä.

sillä poistetaan voimassa olevan säännöksen todennäköinen ristiriita SEUT:n tai ETA-sopimuksen sijoittautumisvapaussäännösten kanssa.

3 KOKOAVIA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Kuten muukin uusi lainsäädäntö myös edellä käsitelty arvonnousutulon verosääntely ja taloudellisen työnantajan sääntely tuovat toteutuessaan mukanaan monia uusia tulkintatilanteita ja -kysymyksiä. Tulkintakysymysten minimoimiseksi sääntelyn selkeys on ensiarvoisen tärkeää. Selkeästäkin sääntelystä huolimatta tulkintaa tarvitaan.

Arvonnousutulon verotusta käsittelevän esitysluonnoksen suhteellisen pienestä pykälämäärästä huolimatta esitys on laaja ja sisältää monia säännöksiä, poikkeuksia tulon veronalaisuudesta ja uusia termejä. Siihen liittyy myös monia hyvän verojärjestelmän kriteereihin liittyviä kysymyksiä. Luonnos on ongelmallinen hyvän verojärjestelmän ominaisuuksien, kuten esimerkiksi tehokkuuden, oikeudenmukaisuuden, yksinkertaisuuden, läpinäkyvyyden ja ennustettavuuden näkökulmasta. Myös verokerätyä on epävarma.

Arvonnousutulon veroa olisi selvitettävä laajemmin ennen kuin päätetään, annetaanko asiassa hallituksen esitys. Esitysluonnoksessa vaikutusarviot ovat osin epävarmoja ja erittäin suppeita. Vaikutusarvot myös kilpailukyvn ja työvoiman saatavuuden kannalta ovat tärkeitä, mutta ne puuttuvat esityksestä tai ovat suppeita. Säännösmuutosten toteuttamisessa valittujen lainsäännöllisten keinojen tulee vastata tavoitteita ja olla oikeasuhtaisia. Jatkovalmistelu on tärkeää, jotta voidaan selvittää, toteutuvatko säännösmuutoksen tavoitteet, kun tehdään kattava vaikutusarvio. Myös esitysluonnoksen lausuntopalautteen takia jatkovalmistelu on välttämätön. Vasta jatkovalmistelun jälkeen pitäisi ratkaista, edetäänkö ehdotuksen valmistelussa ja missä muodossa. Mikäli jatkovalmistelu toteutetaan, luonnoksessa esitetty säännösten voimaan tulo- ja soveltaminen ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa ei vaikuta mahdolliselta. Jatkovalmistelua hankaloittaa se, että arvonnousutulon verosääntely sisältyy hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2023, kuten myös taloudellisen työnantajan sääntelyä koskeva esitys.²⁵ Tämä saattaa vaikeuttaa sääntelyn lykkäämistä tai siitä luopumista, vaikka jatkovalmistelun lopputulos sitä edellyttäisi.

Taloudellisen työnantajan esitysluonnoksen verotuottovaikutusten on arvioitu kolmeksi miljoonaksi euroksi. Sääntely on jo voimassa useissa valtioissa. Ehdotettu sääntely lisää tulkintatilanteita.

Taloudellisen työnantajan sääntelyssä keskeisiä tulkintakysymyksiä ovat taloudellisen työnantajan määritelmään sisältyvät ”työsuorituksen pitäminen erottamattomana osana työn teettäjän Suomessa harjoittamaa toimintaa” sekä ”työnjohdon ja valvonnan alaisuus”. Tulkinnassa käytetään sääntelyn toteutuessa apuna OECD:n malliverosopimuksen kommentaaria, jossa taloudellista työnantajaa käsitellään 183-päivän säännön näkökulmasta. Esitysluonnoksessa todetaan myös, että työnjohdon ja valvonnan tulkinnassa apuna voitaisiin käyttää myös kansallisissa tilanteissa jo vuosikymmeniä tehtyä tulkintaa palkan ja työkorvauksen eroista.²⁶

25 Ks. tiedote 1.9.2022: ”Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2023 turvaa ihmisten ostovoimaa, kompensoi sähkön hinnan nousua ja vahvistaa kestävä kasvun edellytyksiä” (<https://stm.fi/-/10616/hallituksen-talousarvioesitys-vuodelle-2023-turvaa-ihmisten-ostovoimaa-kompensoi-sahkon-hinnan-nousua-ja-vahvistaa-kestavan-kasvun-edellytyksia>), jossa molemmat artikkelissa tarkastellut lakiesitykset mainitaan.

26 Esitysluonnoksessa viitataan tältä osin Verohallinnon ohjeeseen 4.1.2019 ”Palkka vai työkorvaus verotuksessa” (Dnro VH/3003/00.01.00/2018).

**KESKUS-
KAUPPAMARI**

Keskuskauppamari, World Trade Center Helsinki,
PL 1000, Aleksanterinkatu 17, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppamari@chamber.fi | @K3FIN
kauppamari.fi